

Summary

In connection with the planned re-adaptation of the former orangery in Jaroměřice nad Rokytnou (Třebíč District), a preliminary excavation was conducted. Three 1×1 m test pits were dug, which confirmed the preservation of former channels along the walls of the orangery, and in one case (Trench 2), possibly also a heating device. Excavation will continue in 2025.

Stanislav Vohryzek

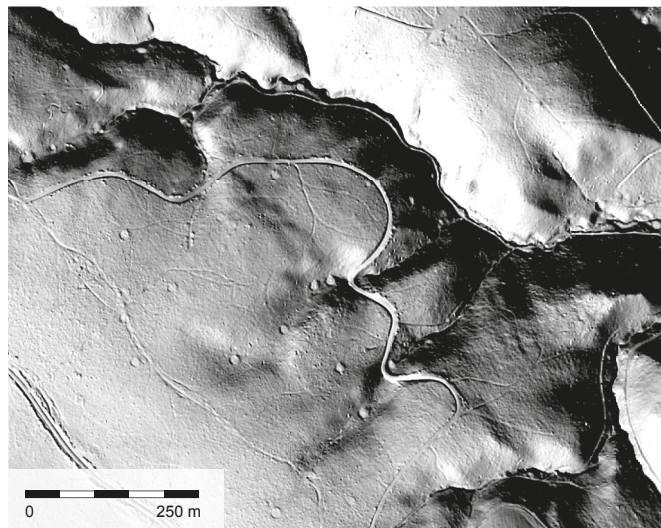
Jedovnice (okr. Blansko)

Rakovecký les, Lipový žlíbek, „Jedlová“, „U Obrázku“, parc. č. 2573/1, 2675/1.

Novověk – industriální období. Milířiště. Vizualní/geodetický průzkum.

Lokalizace: WGS-84: 49.3115328N, 16.7898075E

V první polovině roku 2024 provedl autor terénní průzkum reliktních milířišť v lese Rakovec na katastru Jedovnic (Pavloň 2024). Relikty byly nejdříve vytipovány na digitálním modelu reliéfu (obr. 24) a poté byla přímo v terénu ověřována přítomnost mouru s uhlíky, buď vizuálně, nebo v případě nejistoty za pomoci pedologického vrtáku. Tímto způsobem byla ve zkoumané oblasti potvrzena existence 68 milířišť, jejichž počet ale pravděpodobně není definitivní. Další milířiště mohla zanechat méně výrazné terénní stopy nebo se mohou nacházet mimo dostupný výřez modelu reliéfu s vysokým rozlišením. Zjištěná milířiště se vyznačují úpravou terénu do podoby kruhové plošiny o průměru mezi 8 a 17 m a pozůstatky dřevěného uhlí. Vznik a užívání milířišť lze s vysokou pravděpodobností dát do souvislosti s výrobou železa v Hugově huti u Jedovnic, která byla aktivní od poloviny 18. století do konce 19. století (Sklenář a kol. 2022).

Obr. 24. Jedovnice. Detail digitálního modelu reliéfu s patrnými kruhovými relikty milířišť. Podkladová data J. Martínek a portál zivemapy.cz.

Fig. 24. Jedovnice. Detail of a digital surface model showing traces of charcoal hearths. Data source: J. Martínek and the zivemapy.cz portal.

Literatura

Sklenář, K. a kol. 2022: *Kritický katalog k výstavě Život v lesích* [online]. Brno: Mendelova univerzita v Brně. [cit. 2024-08-14]. Dostupné z: <https://mahole.ldf.mendelu.cz/assets/files/output/10/mahole-katalog-270x220-ELEKTRONICKY01.pdf>.

Pavloň, T. 2024: *Jedovnice 2024. Rakovec, povrchový průzkum milířišť*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX202400206. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. DOI: 10.60585//M-TX-202400206. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky, <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202400206>.

Summary

A surface survey in the Rakovecký les (Rakovec Forest) (Jedovnice cadastral area, Blansko District) identified the remains of 68 charcoal hearths dating to the 18th and 19th centuries (Fig. 24).

Tomáš Pavloň

Klobouky u Brna (okr. Břeclav)

„Přestavky“, parc. č. 3047/391.

Industriální období 1. Důl. Náhodný zásah/nález. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 48.9700303N, 16.8359269E

Během zaměřování propadu a návazných podzemních archeologických struktur v areálu zaniklé středověké vesnice Přestavky, v místě jižně od kóty 259,9 m n. m., bylo zaměřeno cca 20 m horizontálních chodeb jednotného morfologického charakteru. Svými parametry odpovídají běžným důlním dobývacím štolám středověkého až raně novověkého období, raženým nejspíše metodou bez použití pomocné dřevěné výztuže. Geologické prostředí tvořené horninami flyše umožňovalo dobývku šterku, stavebního kamene a písku. Bližší historické souvislosti vážící se k dílu chybí, je vysoce pravděpodobné, že jde o neevdovanou raně novověkou aktivitu. Konfrontace místa zkoumaného propadu s historickou geografí umožňuje dataci důlního díla na základě zvláštní parcelace v těchto místech nejpozději do 1. poloviny 19. století. Dřívější předpoklad, že jde o středověké lochy, je neopodstatněný (Kordiovský 1997).

Literatura

Kordiovský, E. 1997: Nálezy lochů na Kloboucku v záznamech K. J. Bukovanského. In: R. Nekuda, J. Unger (eds.): *Z pravěku do středověku. Sborník k 70. narozeninám Vladimíra Nekudy*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, Moravské zemské muzeum, 272–275.

Summary

The investigation of a sinkhole in the ‘Přestavky’ field (Klobouky u Brna cadastral area, Břeclav District) revealed a previously unknown historic quarry for building stone and gravel, with corridors extending for some 20 m.

Petr Kos, Jiří Kala

Kobylí (k. ú. Kobylí na Moravě, okr. Břeclav)

Ul. Osvobození.

Vrcholný středověk – novověk. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -580919.28, -1191886.76

Během záchranného archeologického výzkumu, který byl prováděn v roce 2024 v souvislosti se stavbou „Stavební úpravy komunikace ul. Osvobození – Kobylí“, byla zjištěna pozitivní